

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. VII. Defensio decreti de no[n] serua[n]dis chirographis vi extortis, & quomodò tempori & veritati congrueret, & quomodò authore Deo & apostolis factum sit, vt testatur idem Pontifex: & de canone ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

Defensio decreti de non seruandis chirographis vi extortis, & quomodo tempore & veritati congrueret, & quomodo auctore Deo & Apostolis factum sit, vt testatur idem Pontifex, & de canone Apostolorum 74. in qua vis et sententia huius decreti continetur: & quid de confessionibus vi extortis Cyrillus & Athanasius censuerint, & quid intersit inter confessionem extortam, cum est semiplena probatio criminis, & cum non est. Cap. 7.

Venio ad decretum de non seruandis Chirographis vi extortis, qualia (inquiunt) passim extant in epistol. Anacleti, Alexandri, Iginij, Eleutherij.]

Ego verò non reperi, nisi in epistola prima Alexandri: nisi me fugit, vt fieri solet, vel celeriter legentem, vel minùs attentè, sed nihil refert, faciamus esse in pluribus, quod à pluribus potuit sanctissimè scribi & iuberi. quod eo magis Magdeburgenses considerare debebant, quo in pluribus legabant. Verùm non hoc isti curant, vt rectè intelligant, sed vt audacter reprehendant. Hoc igitur decretum postremò notârunt inter ea, quæ dicunt non congruere tempore, neque veritati. Sed, quia ne hîc explicârunt, quæ ratione non congrueret tempore, neque veritati decretum hoc, non facile diuinare possum, quæ istis acutis hominibus occasio fuerit, cur ita eis visum sit, cum decretum hoc à ratione quoquè naturalis æquitatis dictatum esse constet, vt vel ex Ariano iuriconsulto gentili intelligi potest, qui ratione naturali duce, ff. de actionib. & oblig. l. 46. ait, vbi de obligando queritur, Propensiores esse debere nos, si habeamus occasionem, ad negandum: vbi de liberando, ex diuerso, vt faciliores simus ad liberationem. quare nò video, cur hæc ratio non congrueret æquissimo & sanctissimo Pontifici Alexandro, præsertim cum eo tempore, quo minùs tuta erat innocentia, & maiore licentia iniquitas in Christianos dominabatur, eo magis congrueret illi tempore & veritati, vt sanctiss. Pontifex Alexander Christianis, aduersus metum & fraudem ac vim, hoc decreto caueret. nescio vtrum Magdeburg. cum malè hoc decretum intelligerent, suspicati sunt, approbari fortassis à Pontifice Alexandro, si quis per metum, aut fraudem, aut vim crimen falsum confiteatur. at non ita est: aliud est enim, approbare: aliud, veniam dare. aliud est, peccatum defendere: aliud, infirmitatem ac necessitatem peccantis excusare. Si huiusmodi, inquit, personis quædam scripturæ quoquo modo per metum, aut fraudem, aut vim extortæ fuerint, vel vt se liberare possent, quocumque ab eis conscriptæ, vel roboratæ fuerint ingenio, ad nullum eis præiudicium aut nocumentum peruenire censemus: nec vllam eis infamiam, aut calumniam, aut à suis sequestrationem bonis, vnquam auctore Deo & sanctis Apostolis, eorumq; successoribus sustinere permitimus. Sed nunc tandem videor mihi, nisi fallor, intelligere, cur istis negare hoc decretum in mentem venit, immò cur totam epistolam:

Cur decretum de non seruandis chirographis vi extortis tempore Alex. Pont. non congrueret, nihil Magde. attulerunt, nec explicârunt.

In decreto Alex. de chirographis est.

Quò, auctore Deo & sanctis

Ad Apostolis, scilicet quia non credunt, nec intelligunt, quomodo auctore Deo & sanctis factum fuerit, Apostolis factum sit, ut Pontifex testatur, quod si decretum non est Dei, nec hoc de chirographis decretum.

Apostolorum, consequens est, ut nec epistola sit Alexandri, quæ est istorum conclusio, in scitæ plena. Etenim si ratio naturalis æquitatis, ad Deum relatæ, quæ est diuinæ rationis participatio, per gratiam eius facta, hoc in homine Christiano, & secundum legem Dei viuentis postulat: atque ita faciendum esse sancti Apostoli & eorum successores docuerunt, ac tradiderunt, ut videlicet à quo aliqua confessio per metum, aut fraudem, aut vim extorta fuerit, non ad calumniam eius, nec ad infamiam, nec ad amissionem bonorum, utcunque valeat, nè, si non ita fiat, euenire possit aliquando, ut magis Deus videatur requirere, nè os sit mendax, quam mens & voluntas sit pura, quod est ab omni æquitate alienum: si, inquam, hoc ita postulat ratio æquitatis in scitæ, & à Deo nobiscum cõmunicatæ, quomodo non congruebat tempori Alexandri, & veritati ipsi, ut sic decerneret, & eiusmodi decretum auctore Deo, & sanctis Apostolis, ac eorum successoribus se facere verissimè diceret? si inquam, ut ita fieret, ipse *ἡμεῖς λέγομεν* quem habemus,

Iaco. I.

Quid Cyrillus scripserit per sinens ad decretum Alexæ. de chirographis per vim extortis.

qui, ut ait beatus Iacobus, saluare potest animas nostras, hoc Alexandrum Pontificem docebat, quomodo non congruebat eius tempori, neque veritati? ð cæcos homines & sine intellectu, non intelligentes, neque quæ loquuntur, neque de quibus affirmant. Sæpè enim mihi vsurpandum est, quod Apost. de similibus ad correctionem istorum scripsit. Quis docuit Cyrillum Alexandrinum ante mille ducentos annos & amplius, ius huius æquitatis? aut quo auctore, nisi DEO & sanctis Apostolis, scripsit in epistola sua ad Romanum, cuius paulò antè memini, de episcopo illo, qui per metum & vim coactus fuerat deserere episcopatum? Abdicationis, inquit, tabulas, non se consilio ac voluntate sua, sed vi & terrore, ac minis dedisse affirmat: ergò ad nullum præiudicium, ut Alexander Pont. ait, prouenire illi censet: deinde subiungit, Quas tamen si spontè dedisset, tamen alienum ab ecclesiasticis regulis est, eos, qui ecclesias administrant, abdicare se potestate. Nam si digni sunt qui administrant, in munere suo perseverent: sin autem indigni, nè deponant ipsi, sed potius damnati exuantur. Sunt enim huiusmodi, siue recusationes, siue abdications contra omnem ordinem ecclesiæ, grauique accusatiõne dignæ. Hactenus Cyrillus. Si alienum est ab ecclesiasticis regulis abdicare se spontè, quanto magis alienum erit, abdicare se per vim, id est, chirographo quoque iam vi extorto? Præterea si Apostolus præcepit, ut omnia secundum ordinem & honestè in ecclesia fierent, & hoc, ut ita fiat, ad honestatem & ordinem ecclesiæ pertinet, consequens profectò est, ut Deo auctore & sanctis Apostolis, id Pontifex Alex. statuerit, quod isti aiunt, neque tempori eius, neque veritati congruere. Deinde iussit Apostolus Timotheo, & in eo omnibus episcopis, ut ea de quibus præceperat, quæ ad iudicandum pertinebant, custodiret sine præiudicio: id est, ut nihil temerè & inconsideratè, ac sine præmeditatione consilij faceret. hoc enim significat *πρόκριμα*,

I. Cor. II.

Quò secretum de chirographis vi extortis sit secundum præceptum Apostoli.

ut

vt beatus Cyrillus in interpretationibus quorundam verborum Pauli notauit, quod verbum Latinus interpres præiudicium interpretatus est: vt dictum sit, custodire sine præiudicio, quasi diceretur, sine incōsideratione: at verò ex confessione per metum, aut fraudem, aut vim extorta, de mente atq; voluntate hominis iudicare, an non est iudicare cum præiudicio, id est, cum incōsideratione, ac proindè contra præceptum Apostoli, ex equitate naturali profectum? Est igitur hoc decretum, auctore Deo & sanctis Apostolis, ab Alexandro Pontifice factum. quod quidem & tempori eius, in quo tanta fraus & violentia erat, & veritati iustitiæ naturalis homini infixa, & à Deo communicatæ congruebat. immò, vt libro primo de canonibus apostolorum dixi, cum hic apostolos auctores Pontifex Alexander citet, & secundùm eorum sententiam & auctoritatem dicat se hoc decretum de chirographis ab episcopis per vim extortis facere, & nos canonem habeamus inter apostolicos, quo vis & sententia huius decreti continetur, satis contentiosus fuerit, qui neget ad eum canonem retulisse Alexandrũ, quod dixit, censere se sic auctore Deo & apostolis. Est igitur canon apost. 74. qui iubet, vt episcopus de aliquo crimine à fide dignis accusatus, necessariò vocetur ab episcopis, & si venerit, inquit, & confessus fuerit, ipso cōiucto pœna decernatur. Cùm ait canon, si confessus fuerit, ipso cōiucto, satis declarat, confessionem per metum, fraudem, aut per vim, non esse confessionem, si desit ἄλλοθεν, id est, probatio conuincens. Qui verò sponte sua, id est, sine metu, fraude, aut violentia confitetur, hic à seipso conuincitur: Confessio enim, scilicet, quæ conuincit reum, non compulsã, sed spontanea fieri debet, vt ait Alexander Pont. qui hunc planè canonem apostolorum secutus & interpretatus est. Itaq; quod additũ est in canone, ἄλλοθεν αὐτοῦ, id est, ipso conuicto, pœna decernatur: satis declarat, ad decernendam pœnam canonicam infamix, aut alterius generis, non debere valere metum, aut fraudem, aut vim, si desit criminis probatio. Ad hæc, scribit magnus Athanasius in epistola ad Ruffinianum, decreuisse concilia episcoporum in Græcia, Hispania & Gallia, atq; alijs prouincijs, vt ijs, qui per vim tracti lapsi essent, ignosceretur, & locus inter clericos restitueretur, nactis præsertim rationabilem causam defensionis, & qui consilio quodam, inquit, æertaq; ratione fecisse viderentur, si quidem asseueranter affirmarent, se non esse factos infideles, sed nè impij aliqui ecclesijs præficerentur, qui eas deuastarēt, potiùs duxisse cedere violentiæ, ac pondus ferre, quàm vt populi vastarētur. Hactenus Athanasius. Quod si sic concilia illa secundùm rationem æquitatis naturalis iudicauerunt, confessiones per vim extortas, non valere ad amissionem gradus ecclesiastici, sed potiùs irritas esse debere, quomòdò non congruebat tempori, neque veritati auctoribus Magdeburgensibus, vt Alex. Pont. sanctiss. in eandem æquitatem iudicij, & in ordinem ecclesiæ intuens, similiter chirographa vi extorta non esse seruanda ad infamiam, & sequestrationem bonorum decerneret: in quo quidem decreto non est, vt antè dixi, approba-

Quòd tempore
et Alexandri,
& veritati cō
nenerit hoc de
cretum.

Quid concilia
episcoporum in
Græcia, Hispania,
& Gallia
iudicauerint per
tinens ad de
cretum de chiro
graphis vi
extortis, ex
epist. Athana
sij ad Ruffinia
num.

approbatio confessionis falsi criminis, sed venia cōfidentis, sicut dixit magnus Athanasius decreuisse cōcilia illa, vt per vim ad lapsum tractis ignosceretur: non autem ignoscitur, nisi vbi culpa ponitur fuisse. Illud autem obseruandum est, vt de hoc obiter admoneam, longè aliam rationem esse de eo, à quo confessio per metum, aut fraudem, aut vim extorquetur: & de eo, à quo non sic per vim extorquetur: sed cū est semiplena probatio, vt nunc iurisperiti nostri loquuntur. tunc enim cū iure tormentū ad eliciendam confessionem adhiberi possit, ad infamiam & supplicium pertinere potest. non loquitur Alexāder de huiusmodi cōfessionibus vi extortis. Satis haec de chirographis vi extortis, quæ Magdeburgenses, contra epistolas Apostolicorum Pontificum obiecerunt. Pergamus deinceps ad alium locum argumentorum contra easdem epistolas: in quosdā enim locos, tanquā in quosdam pestiferos fontes contulerunt, quæcunque ad obijciendum in epistolas sanctissimas Pontificum Apostolicorum vnde cūque colligere & comminisci potuerunt.

De quibus confessionibus vi extortis intellegendum sit decretū Alex. & de quibus non.

De forma ecclesiasticæ politiæ, quam Magdeburgen. negant, quomodo in epistolis Pauli & Actis Apostolorum, & in libro secundo Clementis de constitut. Apostolorum, & in epistol. Dionysij ad Demophilū contineatur. Item de alia forma generali ecclesiasticæ politiæ in epist. 2. & 3. eiusdem Anaclet. quæ ad illam generaliore in epist. prima pertinet, quomodo ex Apostolica traditione profecta sit testimonio magnæ Synodi Nicenæ, & de canone eiusdem Synodi 6. Item de canone 44. ex Arabico Codice translato, & de ratione constituendi iudicia ecclesiastica, secundum descriptionem prisam ciuitatum in prouincias à Gentilibus factam, & de Primis flamimibus & Archiflamimibus, quos Clemens, in epistola sua ad Iacobum, dicit qui sint, & cur sic nominauerit. Responso ad id, quod Molineus obijcit ex cap. Constantinus, dist. 96. & quid Constantinus Pontifici Roman. in Patriarchas contulerit. De tomo, quem Anacletus dixit se descripsisse de primatu, quomodo Magdeburgen. non intelligentes, quæ legerunt, neque de quo primatu Pontifex loqueretur, de primatu Petri dici putauerunt, & quomodo nihil ad primatum Pontificis referat, vtrum extet, an non extet ille tomo de primatu ciuitatum Metropolitanarum. Cap. 8.

ALia ergo, inquiunt, sunt multa & infinita contra veritatem: quæ verò illa infinita sint, declarant, cū subiungunt, quod Anacletus prima, secunda, & tertia epistola generalē politiæ ecclesiasticæ formam describit, qualis non fuit tunc. Sed quomodo probant non fuisse? an testem aliquem grauem & veterem producant? minimè: immò, neque recentem possunt.